

DNY KRITIKŮ VARIETY

Peroxidové blondýny bloudí Marokem

Pohled na mladou evropskou tvorbu nabízí na karlovarském festivalu už jedenáctým rokem programová sekce Dny kritiků Variety: „Evropa nyní“. Sekce nabízí filmová témata, která nejsou pro Čechy až tak obvyklá. Hned polovina snímků totiž řeší vykořeněnost a hledání nové identity v cizí zemi. Snadné to nemá Íránec usazený ve Švédsku, naivní blondýna tápající v muslimském Maroku ani idealistický průvodčí v Alžíru.

Barbora Baronová

Snímek *Arabské noci* zachycuje střet islámského a západoevropského světa. Zpočátku velmi

Šéf Variety **Steven Gaydos** dostal včera cenu.

civilní středostavovský příběh přeroste v horečnatý sen, ze kterého se hlavní hrdina, dohnáný ad absurdum svou posedlostí, probouzí bohužel příliš pozdě. Svůj poklidný život vymění za pronásledování ne-reálného. Pohlcen vlastní naivitou, smyšlenou báchor-kou exotické dívky Yaminy a zahoubán do vysněné pohádky o krásné saharské oáze se ocitá ztracen kdesi v alžírském vnitrozemí. V horečnaté vizi jeho snění pokračuje, ale on sám se stává obětí krutých žertů a tvrdé reality.

Dva protipóly tvoří snímky *Ciao bella* a *Návrat domů*. První z nich vypráví příběh mladého Íránce, který se šikovnou fintou

zavíjí své prokleté a nevábné íránské identity a stane se sexy nagelovaným Italem, po kterém začnou vyjíždět všechny švédské buchy. Na pozadí romanticko-komediálního příběhu však vynívá fatální pravda o šikaně přistěhovalců. Podobně tragicky prožívá svůj pobyt v Řecku i mladý Makedonec ve filmu *Návrat domů*.

Odlehčený a vděčně přijímaný zejména mladým ženským publikem je film *Dunya a Desie*. Střet dvou odlišných kultur je patrný zejména z vyrocených komediálních scén, které nemají tragické vyústění. Snímek natočila režisérka Dana Nechushtanová a promítla do něj řadu typických ženských emocionálních prvků – vyrocené rozkoly dvou kamarádek, jejich hledání se ve spleťtém marockém městském labyrintu, samovolný potrat, který se nakonec překvapivě vysvětlí. Nechybí ani závěrečné smíření se obou hrdinek s matkami. Snímek je i přes vysoce uvolněný a žertovný tón i citlivým ztvárněním hledání vlastní identity. Ženské tematické se věnuje

i *Bojovnice* režisérky Natashy Arthyové a *Volně podle plánu* Franzisky Meletzkové. Zejména druhý zmíněný je doslova nahuštěný potlačnými emocemi. Zachycuje léty narušené a zkřehlé vztahy čtyř žen – matky a jejích dcer. Bravurně narysované ženské charaktery, civilní herectví vyzdvížené každou nepotlačenou vráskou v obličejí, emoční pnutí mezi postavami, zrudně chameleonské proměny matky alkoholičky ve vyzílou sexbombu, drsné britké dialogy a hlavně absurdní závěr se slonem zaručují unikátní podívanou.

Touhu někam patřit a splnit si svůj muzikantský sen má i hrdina Faustino v italském snímku *Nech to být, Johnny!* Ve filmu se sice blysknou horkokrevné postavičky jako podvodný hudební manažer Raffaelo nebo bláznivý maestro Fallasco, ale oproti nabízejícímu se srovnání s divokými balkánskými filmovými počiny je atmosféra snímku trochu slabším odvarem.

Tchyně bloumající po zahradě s kabelkou, manželka, která opustila prestižní práci a nemůže otěhotnět, dcera, která je umělkou fotografkou a chodí s vyšitým punkerem rozehrávají chladně vykonstruovaný příběh s nevyhnutelným koncem. Takový je slovenský *Poločas rozpadu*. Chytrý, napínavý, hravý a mozkové závity zavařující špa-

Nech to být, Johnny! Vypli proud...

nělský „soft thriller“ *Fermatův pokoj* propojuje záladné matematické úkoly a boj o přežití. Mladí a nadějní vědci se sejdou v pokoji, který se zdoluhavým řešením logických úloh zmenšuje, a jeden z uvězněných vědců je navíc je-

jich vrahem. Filmový tah a zápletkta jsou velmi silné a mistrně vykonstruované, možná proto, že se na scéně i režii podílely hned dvě třicetileté filmařské naděje Luis Piedrahita a Rodrigo Sopena.

3D filmařka

Dánská dogmatická dokumentaristka

MIKALA KROGHOVÁ přivezla na festival pozoruhodný snímek *Všechno je relativní*. Zkoumá v něm, jak moc jsou obecně lidské vlastnosti závislé na životních podmínkách v různých místech světa. Film zásadním způsobem ovlivnil i Mogens Rukov, jedna z hlavních postav hnutí Dogma, mimo jiné scenárista filmů *Rodinná oslava* či *Mifune*.

Filip Šebek

■ Jak se na vašem filmu *Mogens Rukov* podílel?

Nakonec jsme společně vybrali sedm ústředních témat: například láska, štěstí či ztráta, a podle nich rozdělili film do kapitol. Ke každé jsme si řekli, co by tam mělo být – porod, pohřeb a tak dále. Každou scénu jsme si tedy připravili na papíře.

■ Během natáčení jste objeli pořádný kus světa. Podle jakého klíče jste vybírala jednotlivá místa?

Bylo mi jasné, že budu potřebovat hodně materiálu z Afriky – mohla to být Keňa, Tanzánie či jakákoli jiná africká země. Nakonec jsme zvolili Mosambik, protože se tam mluví portugalsky a já s kameramanem umíme španělsky, takže jsme místním částečně rozuměli. Důležitá pro nás byla také skutečnost, že v Mosambiku je relativně bezpečně. Texas jsme vybrali zcela účelově, protože jsme věděli, že z místní vojenské základny odjíždějí američtí vojáci do Iráku a Afghánistánu. V řadě dalších míst jsme měli zkušené lidi, kte-

ří nám podle instrukcí našli přesně to, co jsme potřebovali.

■ Projevily se na vzniku vašeho filmu pravidla manifestu *Dogma*, jejichž duchovním otcem je i Mogens Rukov?

Myslím, že ano. Dogma filmy se vždy musí podřít striktním pravidlům a při natáčení našeho dokumentu jsme se také řídili pravidly, jež byla těm „dogmatickým“ často velmi podobná. Týkalo se to třeba práce s kamerou, obrazem nebo konkrétními záběry, které byly jednoduché a přímé; žádné složité a efektní kaširování kolem jsme nedělali. Už

dopředu jsme přesně věděli, co chceme točit. Nerozjeli jsme se po světě a netočili, co se nám kde líbilo.

■ Mínlý týden jsem četl v novinách, že Dánové jsou nejšťastnější lidé na světě. Jak si tedy vysvětlujete, že zde vzniklo hnutí *Dogma* a podle něj řada filmů, v nichž Dánové jako nejšťastnější lidé na světě nepůsobí?

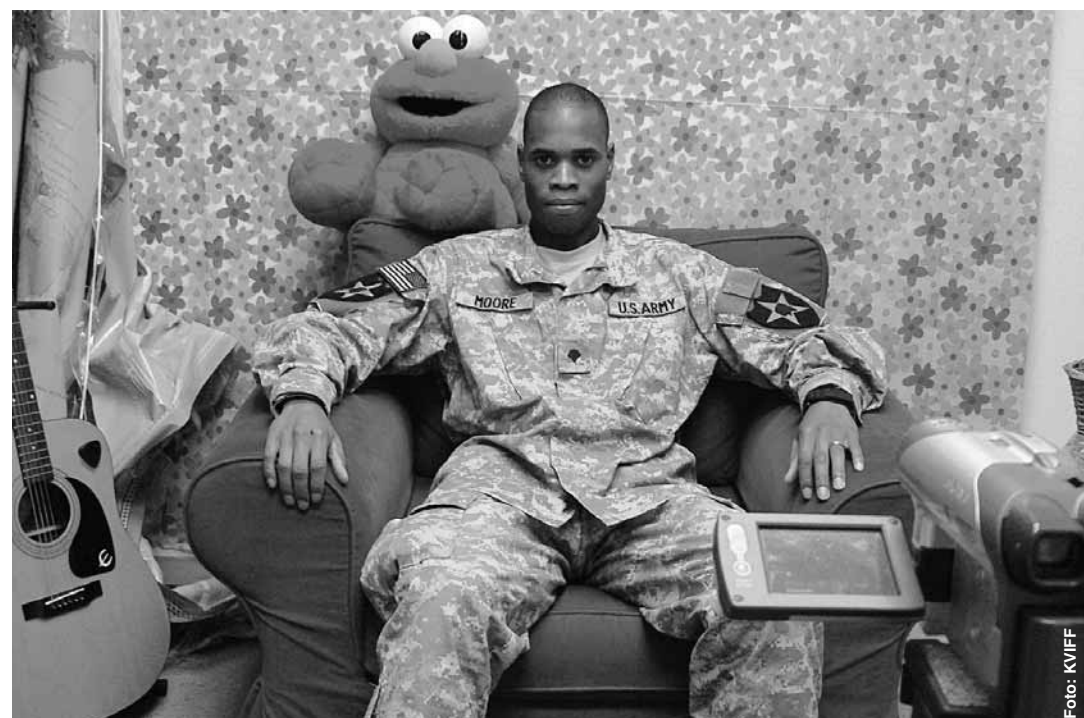
Také o tom občas čtu. Předně je to dáno faktem, že máme hodně dobré životní podmínky, slušné platy, kvalitní vzdělávací a sociální systém, což nám samozřejmě dává pocit, že máme všechno a máme se strašně dobře. Tento pocit ale paradoxně přináší spousta času k přemýšlení o sobě, o smyslu našeho života. A podobně sebezpytné dumání mnohdy končí v pocitech deprese. Ale to je jen můj názor, nemám ho podpořený žádnými „vědeckými“.

■ Hudbu k vašemu filmu nahrál Pražský symfonický orchestr. Proč zrovna on?

Člověk, který nám skládal hudbu, je doporučil. V minulosti s ním spolupracoval i Lars von Trier a také si je nemůže vynachválit. Já jsem se o jejich kvalitách přesvědčila, když jsme jeli do Prahy

„Přílišný blahobyt vede k depresi,“ myslí si dánská dokumentaristka **Mikala Kroghová**.

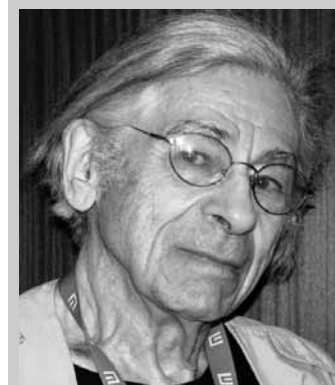

Americký voják těsně před odjezdem do Afghánistánu.

KDE SE TU VZAL?

Albert Milgrom

Minneapolis, Minnesota, USA

● Co vás přivedlo na karlovarský festival?

Zastupuji Mezinárodní filmový festival v Minneapolis/St. Paul a poohlížím se po filmech, které mi unikaly. Také od roku 1962 provozuji dvě artová kina. K tomu mě vlastně inspirovaly filmy české nové vlny 60. let.

● Jak dlouho na festival jezdíte?

Od roku 1981. Karlovy Vary pro mě byly vždy kulturně velmi důležité, dobře se odsud sledoval středoevropský film.

● Co se nejvíc změnilo od vaší první návštěvy?

Festival se ohromně rozrostl a taky se změnil vzhled města. Před pár lety byla ulice T. G. Masaryka blátivá cesta k restauraci McDonald's. Teď je to velmi příjemná pěší zóna. Oproti dřívějšímu je to jiné město.

● Jaký zvuk má dnes český film v Minnesotě?

Vloni jsme na festivalu promítali několik českých snímků včetně americké premiéry *Občana Havla*. Ten spolu s *Vratnými lahvemi* Jana Svěráka získal nejvíce diváckých hlasů.

Projekce filmu
VŠECHNO JE RELATIVNÍ:
6. 7., 19:00, Kino Panasonic